

Vaikuttavuus osana tutkimusprosessia ja tukipalveluita

Organisaation vaikuttavuuspalvelukartta

Laura Niemi ja Outi Nurmela

21.8.2025 klo 12.30-13.30

4) Vaikuttavuus-innovaatio-valorisaatio

Outi Nurmela,

kehittämisasiantuntija, KTM

- Olen kiinnostunut osallistavista kehitysmenetelmistä ja valmentavasta johtamistavasta sekä fasilitoinnin, visualisoinnin ja strategisen ajattelun tuomisesta lähemmäksi akateemisia johtajia ja tutkijoita.
- Asiantuntijuusalueitani ovat monitieteinen tutkimus ja tutkimuksen vaikuttavuus.

Laura Niemi,

Kehittämisasiantuntija, KTT

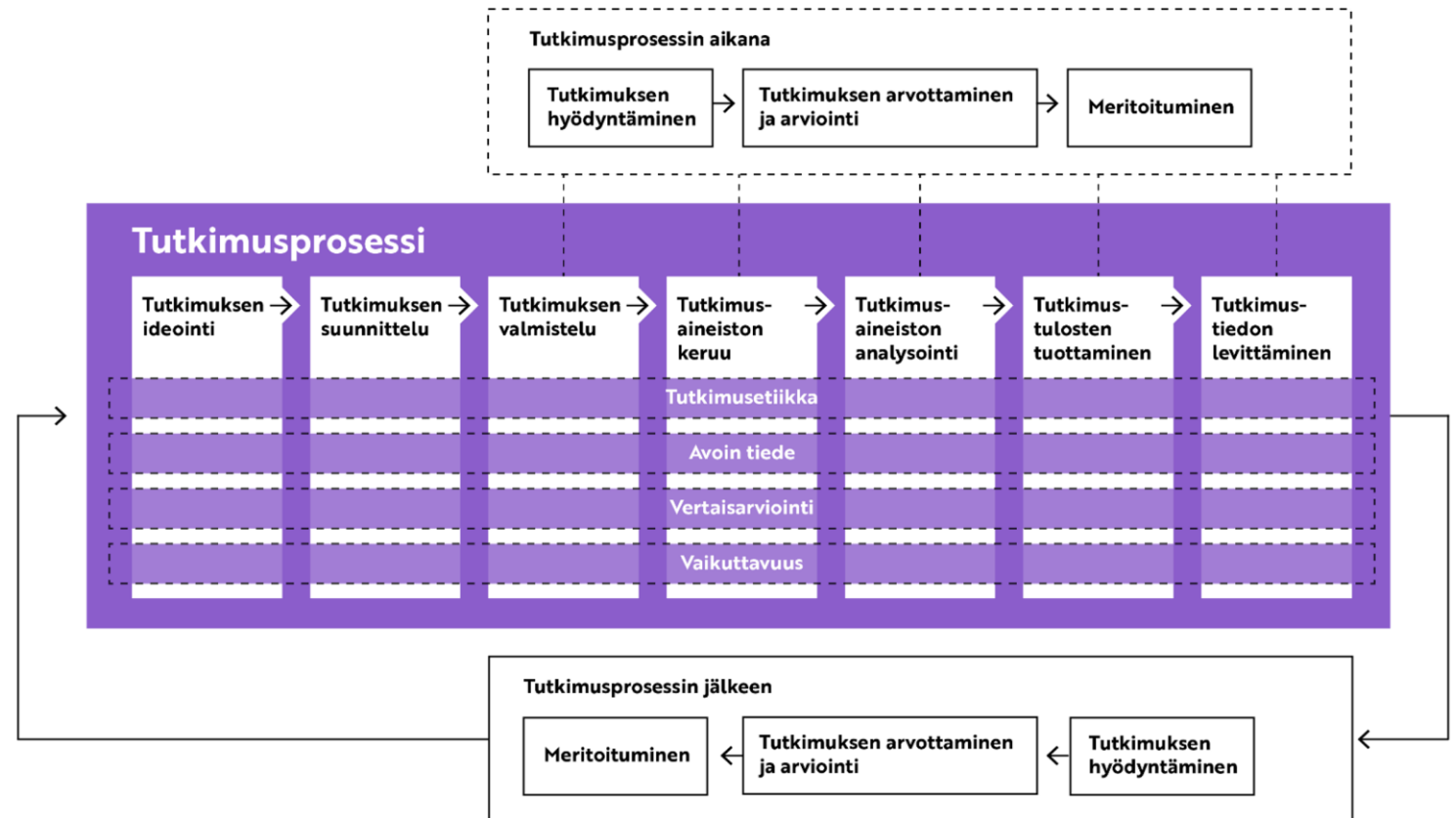
- Olen kiinnostunut tutkimustoiminnan edellytysten kehittämisestä ja tutkimustoiminnan strategisesta johtamisesta.
- Asiantuntijuusalueitani ovat avoin tiede, tutkimuksen ja tutkijan vastuullinen arviointi sekä tutkimuksen vaikuttavuus.

Työpajan tarkoitus ja kulku

- Työpajassa
 - Käydään läpi miten vaikuttavuus kytkeytyy osaksi tutkijan työtä ja tutkimusprosessia
 - Esitellään palvelumuotoilua hyödyntävä tapa kartoittaa organisaation vaikuttavuuspalveluita
 - Aloitetaan organisaation vaikuttavuuspalvelukartan laatiminen
- Työpajan kulku
 - Alustus: 15 min
 - Ryhmiin jakautuminen: 5 min
 - Työskentely ryhmissä: 30 min
 - Yhteinen keskustelu ja yhteenveto: 10 min

Vaikuttavuus osana tutkimusprosessia

- Vaikuttavuus on olennainen osa tutkimusprosessia.
- Helposti tutkimuksen vaikuttavuuden ajatellaan syntyvän prosessin lopuksi kun viestitään tutkimustuloksista eteenpäin.
- Vaikuttavuus kuitenkin liittyy tutkimusprosessin kaikkiin vaiheisiin.

Tutkimuksen ideointi

- Tutkimuksen ideointivaiheessa tutkija voi käyttää luovuutta ja tutkimusaihetta kannattaa lähestyä hyvin laajasti ja useista eri näkökulmista.
- Ideointivaihe päättyy aiheen valintaan ja tutkimuskysymyksien muotoiluun.
- Tutkija voi aihevalinnallaan jo vaikuttaa siihen minkälaista vaikuttavuutta tutkimuksella on mahdollista saavuttaa.
- Tutkimusaiheen valintaan vaikuttavat:
 - Tutkijan oma kiinnostus
 - Tieteen sisäinen perustelu (tutkimus on merkittävää tietelle)
 - Tarvelähtöisyys (joku muu tarvitsee aiheeseen liittyvää tutkimustietoa)
 - Yhteiskunnallinen merkitys ja ajankohtaisuus (esim. reagointi ajankohtaiseen ongelmaan)

Tutkimuksen suunnittelu

- Suunnitteluvaiheessa rajataan valittua aihetta mm. muotoilemalla tutkimusongelmaa ja tutkimuskysymyksiä.
- Lisäksi valitaan lähestymistavat, menetelmät ja teoriat.
- Tutkimuksen suunnitteluvaiheessa tehdyillä valinnoilla tutkija muotoilee mahdollisia tavoiteltuja vaikutuksia ja laajempaa vaikuttavuutta.
- Vaikuttavuutta erityisesti tukevia lähestymistapoja ovat esimerkiksi:
 - Yhteiskehittäminen (co-creation)
 - Osallistava tiede (participatory science)
 - Yritysyhteistyö (business/industry collaboration)
 - Kansalaistiede (citizen science)

Tutkimuksen valmistelu

- Valmisteluvaiheessa tehdään konkreettisia päätöksiä tutkimuksen toteutuksen suhteen, esimerkiksi:
 - Rahoituslähteiden valinta
 - Sidosryhmien valinta
 - Sopimukselliset asiat
 - Immateriaalioikeuksien hallinta
 - Aikataulut
- Keskeisimpiä vaikuttavuuden syntymistä edesauttavia asioita valmisteluvaiheessa on sidosryhmien valinta.

Tutkimusaineiston keruu

- Eri tieteenaloilla on omat aineistonkeruumenetelmänsä, valittu tutkimuskysymys ratkaisee aineistonkeruutavan.
- Aineiston keruun alkaessa erityisen tärkeää on kiinnittää huomioita aineiston hallintaan:
 - *”Aineistohallinnalla tarkoitetaan sitä, että tutkimusaineistot (data) ja niihin liittyvä kuvaileva tieto (metatieto, metadata) on luotu, tallennettu ja järjestetty siten, että aineisto säilyy käyttökuntoisena ja luotettavana ja että tietosuoja ja tietoturva on varmistettu aineiston koko elinkaaren ajan.”* (Tietoarkisto, 2024)
- Vaikuttavuutta edistää se, että kerätty aineisto on avointa ja jatkokäytettävää.

Tutkimusaineiston analysointi

- Tutkimusaineisto analysoidaan tutkimusprosessin alkuvaiheessa valittuja menetelmiä käyttäen.
- Valituista menetelmiä riippumatta olennaisinta on, että tutkija kuvaa, miten hän on analyysiaan tehnyt, perustelee tekemänsä valinnat ja selittää, miksi hän on mitään tehnyt.
- Tieteellisen tutkimuksen korkean laadun edellytys on, että tutkimus on suoritettu hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla.
- Vaikuttavuuden aikaansaamiseksi tutkijan on hyvä muistaa, että eri sidosryhmien on kyettävä seuraamaan analyysia ja arvioimaan, että analyysi on perusteltua, uskottavaa ja luotettavaa.

Tutkimustulosten tuottaminen

- Tutkimusprosessin lopputuloksena syntyy tuloksia eli uutta tietoa, mikä tutkimuksella löydettiin tai saatiin aikaan.
- Tulokset voivat olla konkreettisia tuotoksia, esimerkiksi:
 - Julkaisu, raportti, aineisto tai esitys
 - Uusi tuote, palvelu tai yritys
 - Uusi käsite, menetelmä tai toimintatapa
- Tutkimusprosessin aikana syntynyt uusi tieto tai muu tulos voi johtaa pitkällä aikavälillä joko tavoiteltuun vaikuttavuuteen tai jossain tapauksessa myös yllättävään ja mahdollisesti negatiiviseen vaikuttavuuteen.

Tutkimustiedon levittäminen

- Tutkija voi olla aktiivinen uuden tiedon levittäjä.
- Eri sidosryhmille on tärkeää muotoilla viesti tutkimustiedosta oikealla tavalla.
- Tutkimustietoa tulisi levittää jo tutkimusprosessin alkuvaiheessa, ei vain sen loppuksi.
 - Avoimen tieteen käytänteet tukevat tutkimusprosessin aikaista avaamista.
- Vaikuttavuutta syntyy kun tutkija onnistuu välittämään tietoa oikeaan aikaan oikeille tahoille.

Organisaation palvelukartan laatiminen

Palvelumuotoilu

- Palvelumuotoilu tarkoittaa palveluiden luomista, kehittämistä sekä suunnittelua muotoilun keinoin
- Tavoitteena on palvelukokemuksen käyttäjälähtöinen suunnittelu
- Kaiken suunnittelun lähtökohtana syvällinen ymmärrys käyttökontekstista
 - käyttäjän ja muiden sidosryhmien tarpeet
 - odotukset, toiveet ja unelmat
 - kokemukset ja käytänteet

Ei:
~~Minkälaisia ominaisuuksia on hyvillä saksilla?~~
~~Minkälaiset sakset sinä haluaisit?~~

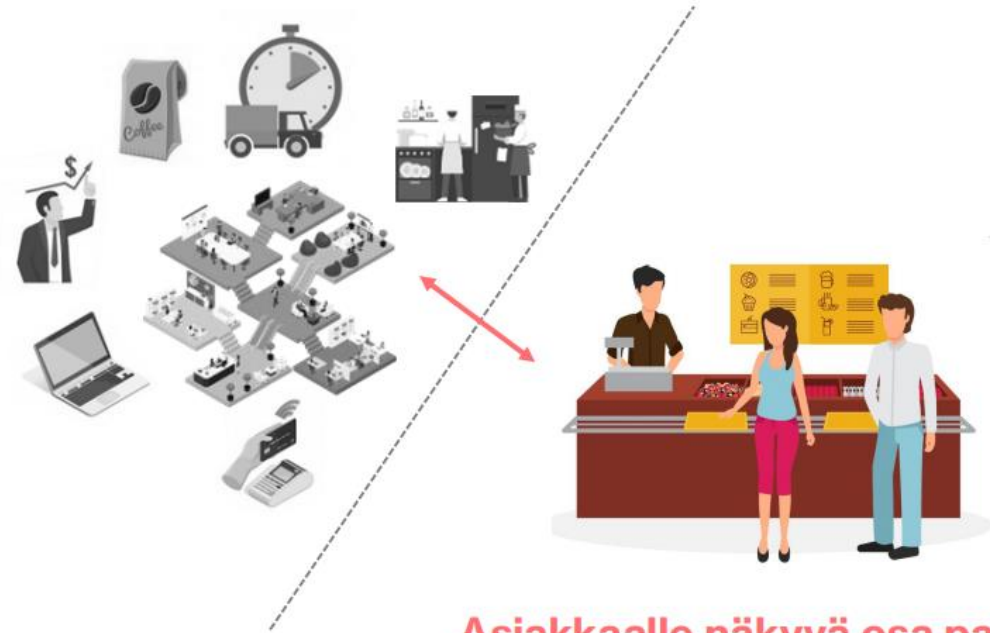
VAAN:

Palvelukartta

- ohjaa tarjottavien palveluiden toteutumista
- kuvaa ja tekee näkyväksi tuotettavien palveluiden riippuvuudet suhteessa osaamiseen ja resursseihin
- visualisoi olemassa olevat tarjottavat palvelut ja osoittaa palvelutarjonnan mahdolliset aukot

Asiakkaalle näkymätön osa palvelua

Asiakkaalle näkyvä osa palvelua

Organisaation tutkijalle tarjoamat vaikuttavuuspalvelut tutkimusprosessin eri vaiheissa

Tutkimus- prosessi

Tutkimuksen
ideointi

Tutkimuksen
suunnittelu

Tutkimuksen
valmistelu

Tutkimus-
aineiston
keruu

Tutkimus-
aineiston
analysointi

Tutkimus-
tulosten
tuottaminen

Tutkimus-
tiedon
levittäminen

Tutkijan tarve

Tarjottava
vaikuttavuus-
palvelu

Palvelun
tuottamiseksi
vaadittu työ

Palvelun
tuottajan
käytössä olevat
resurssit

Vaikuttavuuspalvelukartta

- Jakaudutaan noin 5 hengen ryhmiin
- Mikäli mahdollista, saman organisaation edustajat samaan ryhmään!
- Miettikää ryhmänä
 - Miettikää ensin minkälaisia tarpeita tutkijoilla on tutkimuksen vaikuttavuuteen liittyen missäkin tutkimusprosessin vaiheessa joihin organisaatiollanne on mahdollisuus tarjota tukea?
 - Minkälaisia vaikuttavuuden tukipalveluita organisaatiosi tarjoaa tutkijoille tällä hetkellä? (Jos ryhmänne edustaa useampaa eri organisaatiota voitte halutessanne merkitä karttaan myös minkä organisaation tarjoamia palvelut ovat, mutta tämä ei ole välttämätöntä.)
 - Mihin tutkimusprosessin vaiheeseen tarjotut tukipalvelut sijoittuvat ja minkälaista työtä, osaamista ja resursseja niiden tuottamiseksi tarvitaan?
 - Mitä aukkoja tarjotuissa palveluissa mielestäsi vielä on? (Jos keksit uuden, vielä tarjonnasta puuttuvan, palvelun, merkitse se kuvioon punaisella.)

Get inspired.

TURUN
YLIOPISTO